

bemutatásával, gyerekprogramokkal, népzenei műsorokkal és nemzeti rockkoncertekkel. Szorgalmazni fogjuk, hogy a szabadságharc helyi eseményeit festőművészek monumentális képeken fessék meg, amelyek a mellett, hogy egy-egy településnek nevezetességeivé is válhatnak, oktatási eszközként is használhatóak lesznek. Nélkülözhetetlen a médiával való kapcsolattartás egy új szintre emelése, de annak is nagyon örülnénk, ha az emlékhadjárat életét megőrkítő filmalkotások készülnének.

Ha nem tévedek, ez életfogytig tartó cselekvési terv Önnek.

– Bízom benne, hogy messze mutató távlati lehetőségeket lehet kiaknázni ebből a különös építményből, s abban is bízom, hogy lesznek majd olyanok, akik folytatják ezt a szép és nemes munkát, ha mi, mai hadjáratosok már letesszük a lantot!

Máté Endre hagyományörző

Elment Gutnov oszét történész professzor

(Ушёл из жизни Феликс Хазмурзаевич Гутнов, известный ученый, доктор исторических наук, профессор.)

A hivatalos hír így szól: életének 69. évében 2020. december 10-én itt hagyott bennünket Félix Hazmurzajevics Gutnov, a történettudományok doktora. Búcsúztatja az oszét tudományos élet és a nartok népe.

Az emlékező szavak megfogalmazására egy személyes találkozás emléke és egy tudós életműve, amelynek hatása Oszétánál jóval szélesebb: Európa, így a magyarság és rokonnépeik között a jászok vonatkozásában is alapvető és meghatározó.

Három évvel ezelőtt, amikor az Észak-Oszét-Alán Köztársaság fővárosában, Vadikavkazban jártunk, az Orosz Tudományos Akadémia V.I. Abajevről elnevezett Észak-Oszét Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Intézete (SOIGSI) által szervezett konferencia adott lehetőséget a szemé-

lyes találkozásra. Az oszét történészek, régészek, néprajzosok a tudomány emberén túl 'a távoli jász rokonnak' megelőlegezett barátsággal, bizalommal fogadtak bennünket.

Különleges ajándék volt számomra, hogy megismerkedhettem Gutnov professzorral, akinek nevéhez köthető a kaukázusi jogszokás kutatás – s ennek részeként a magyarországi jászokkal rokon digorok mindennapjait meghatározó jogi vonatkozású szokások – forráskiadása is. Ismerve tudományos tekintélyét, látva kollégái felé áradó mérhetetlen tiszteletét, odaadó figyelmét meglepő volt közvetlensége, keresetlen egyszerűsége, szerénysége, és az a szakmai érdeklődés és figyelem, amellyel megajándékozott bennünket. Kutásairól beszélünk, megjelent könyveiről, amelyek közül akkor még csak néhányat ismertünk. Saját példányaikat is mint szellemi kovászt osztotta meg a más országbeli kutatókkal.

Életművét, tudományos pályáját és egész életét meghatározta, hogy hitt abban, a történeti múltra épülő modern oszét kultúra (az oszét-alán kulturális örökség, a nemzeti identitás

ningrádi Állami Egyetemen folytatott tanulmányokat követően 1981-ben védte meg. Ettől az évtől volt a SOIGSI kutatója, 1995-től a K.L. Khetagurov Észak-Oszétiai Állami Egyetem (SOGU) oktatója, a középkortörténeti tanszék professzora.

Több mint 200 monográfia, történeti, régészeti és néprajzi tanulmány, szakcikk szerzője, kutatási témái között szerepelt a szkíták és az alánok korai története, az észak-kaukázusi társadalmak, illetve Oszétia közép- és újkori története, az oszét nemzetiség- és családnevek elkötelezett kutatója volt.

Élete és munkássága – ahogyan kollégái fogalmaztak – a szakmai és személyes elhivatottság példája. Mi adta az erőt a kitartó és következetes kutatómunkához, az új és új kérdések megfogalmazásához, az őt jellemző nyugodt, szelíd, nemes nagylelkűséghez? A család, a nemzetiség, a kollégái, akik barátai is voltak, továbbá tisztelői és tanítványai széles köre. Mert Oszétiaiban a múlt tisztelete egyet jelent a múltat őrzők (a régi szokásokat ismerők és megismertetőik) szakmai és közösségi

Gutnov oszét történészprofesszor Nagy Janka Teodóra jogtörténész professzorral. Fotó: Szabó Géza

– és annak részeként az iron nyelv, továbbá a Nart-eposz) megtartó erőt jelenthet az alig több mint félmillió oszét közösség egésze számára. Ennek a történeti múltnak a minél alaposabb és hitelesebb megismerésére és megismertetésére tette fel az életét. (Ezek között kitüntetett figyelmünket érdemlik a „kaukázusi magyarokról” közzétett adatai.)

Szülvárosában szerzett történész diplomát, doktori értekezését a Le-

megbecsülésével. (A történész professzor az oszét parlament tanácsadója is volt.)

Félix Hazmurzajevics Gutnov most messzire ment – vagy éppen hogy hazatért? Az alán királyok és a nart legendák hősei fejet hajtottak, a hallhatatlanok pedig egymásra mosolyogtak, amikor körükbe ért.

Pyxcar y!

*Dr. Nagy Janka Teodóra
tanszékvezető egyetemi tanár*